

Undervisningsopplegg - med bruk av *Skredder Hoff* og *Madam Linds Sye-Salong*

Oppgaver for ungdomsskolen (8-10 trinn) - til læreren

Opplegget under dekker kompetansemål i kunst og håndverk og samfunnsfag, og man kan gjennomføre de delene man selv ønsker, og som passer for elevgruppa og skolens fasiliteter.

I vedlagt presentasjon settes 1820-tallsmoten i større kontekst, deriblant hvordan den skiller seg fra tidligere tider, hvordan den er knyttet til den Industrielle revolusjon, og hvordan klær har utviklet seg til en måte å uttrykke seg på. Avhengig av elevgruppen kan presentasjonen brukes i klasserommet, eller fungere som kunnskapsgrunnlag for læreren.

På nettsiden til spillene er det mye historie og bakgrunnsinformasjon om moten på 1820-tallet, og om arbeidsforholdene til noen av de som sydde den.

Det er verdt å bemerke at papirdukkene og antrekkene som elevene lager også kan brukes i fag som norsk og engelsk. Med papirdukkene kan elevene dramatisere utdrag fra f.eks norsk eller engelsk litteratur på 1820-tallet, og dramatiseringen kan eventuelt filmes. Et slikt undervisningsopplegg vil gi dybdelæring og treffe læreplanmål i flere fag.

Aktuelle kompetansemål for 10. trinn:

Kunst og håndverk

- analysere hvordan identitet og stedstilhørighet kommuniseres i arkitektur, klestradisjoner, kunst eller gjenstander, og integrere kulturelle referanser i eget skapende arbeid
- undersøke hvordan kunst, inkludert samisk kunst, kan bidra i samfunnskritikk, og skape kunstuttrykk som belyser utfordringer i egen samtid
- utvikle løsninger gjennom en stegvis designprosess og vurdere holdbarhet, funksjon og estetisk uttrykk
- utforske muligheter innenfor håndverksteknikker og egnet teknologi ved å bearbeide og sammenføre harde, plastiske og myke materialer.

Samfunnsfag

- vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet
- reflektere over likskapar og ulikskapar i identitetar, levesett og kulturuttrykk og drøfte moglegheiter og utfordringar ved mangfald
- reflektere over korleis identitet, sjølvbilete og egne grenser blir utvikla og utfordra i ulike fellesskap, og presentere forslag til korleis ein kan handtere påverknad og uønskete hendingar

Undervisningsopplegg - med bruk av *Skredder Hoff* og *Madam Linds Sye-Salong*

Oppgaver for Videregående - til eleven

Aktivitet

Lag en papirdukke med antrekk i enten Skredder Hoff eller Madam Linds Sye-Salong. Om mulig, print ut papirdukken, og velg gjerne en utskrift der du selv kan fargelegge.

Les på nettsiden til de to spillene om moten på 1820-tallet og om hvordan klær ble produsert.

Oppgaver - Mote og historie

Oppgave 1

I fellesskap

Historisk mote- 1820-tallet

Se på plaggene dere har designet i 1820-talls stil og beskriv plaggene med farge, silhuett og mønster.

- Hva vil dere si kjennetegnet moten for kvinner og menn på 1820-tallet?
- Hvordan formet 1820-talls klærne kroppen (silhuett)?
- Hva var populære accessoarer som menn og kvinner brukte til klærne?

Oppgave 2:

(i grupper på 2 eller 4 elever)

Hvordan får du moteinspirasjon i dag?

(I felleskap: Bruk ca 10 minutter på å se på nettsider som viser mote i dag)

Diskuter med klassen:

- Hva kjennetegner moten for kvinner og menn i dag? Er det ideer som særlig påvirker moten idag?
- Beskriv silhuetten på klær i dag
- Hva er populære accessoarer som menn og kvinner bruker sammen med klærne?

Oppgave 3

I felleskap

Avsluttende diskusjon

Er det noe felles med mote i dag, og med den for 200 år siden? Er det elementer av 1820-tallsklærne som du kunne tatt inn i din egen garderobe?

Klær og mote uttrykker personlighet, individualitet og tilhørighet. Diskuter hvordan dette sees i dagens mote, og hvordan folk på 1820-tallet kunne bruke moten på samme måte.

Har du noen tanker om hva du ønsker å signalisere med klærne dine?

Kommer du på et eksempel av en kjendis som tydelig har ønsket å sende signaler med plagg han/hun har gått med?

Oppgave 4: - Hatt

Hatt og hodeplagg har gjennom historien vært viktige plagg frem til for om lag 50 år siden. Både kvinner og menn brukte stort sett hodeplagg når de var ute. Menn tok alltid av hatten eller luen når de gikk inn, mens for kvinner kunne de i noen anledninger beholdt hodeplagget på.

På 1820-tallet ble flosshatten et populært hodeplagg for menn. Den var lite pyntet, og i svart, grå eller brune toner, gav den et nøkternt inntrykk. Den tok over for de mye mer prangende og dekorterte to- og tresnutede hattene.

Folketellingen i 1801 viser at det var 87 hattemakere i Norge. Disse holdt til i byene, og de som var oppført med yrket var i all hovedsak menn. De tre kvinnene som var registrert som hattemakere var enker etter en hattemaker.

I dag er hatt en «fashion statement», ikke noe «alle» har på når de går ut.

Etterspørselen etter hatter er derfor liten. Antallet personer som er hattemakere, eller modister (lager damehatter) er i dag derfor veldig lite.

Oppgave:

Skriv ut hattemønsteret som er vedlagt. Du kan tegn det av på litt stivere papp, men også bruke utskriften. Klipp ut formene og lim dem sammen slik bruksanvisningen viser.

Nå skal du pynte og dekorere hatten som du vil.

Noen tips:

- Skal du fargelegge/ male den kan det være lurt å gjøre før du limer delene sammen.
- Som pynt kan du bruke glitter, tråder, sløyfer, papirblomster og stjerner, eller annet som er tilgjengelig. Du kan også dekke papir-/ pappformene med stoffrester. Bruk lim til å feste alt på.
- Vil du ha en større hatt kan du forstørre mønsteret når du skriver det ut.
- For at hatten kan sitte på hodet kan du lime på enten en hårbøyle eller hårspenner.
- Om du leter litt på nett, så kan du finne mønster og inspirasjon på flere typer papirhatter.

